

Розглядані вимоги можна охарактеризувати як вимоги загального характеру до тексту кримінального закону, вони є взаємопов'язаними і взаємозалежними, і, безумовно, їх порушення впливає на формальну якість кримінального закону, і як наслідок — на його змістовну якість.

ПУШКАР Г. М.

Миколаївський інститут права
Національного університету «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри кримінально-правових дисциплін

ПРИМУСОВЕ ЛІКУВАННЯ ВІД НАРКОМАНІЇ: ПОГЛЯД ЕКСПЕРТІВ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Всесвітня організація охорони здоров'я виступає єдиною організацією міжнародного рівня, що має мандат, у сфері вживання (зловживання) наркотичними засобами, психотропними речовинами, що розповсюджується на попередження та зменшення негативних наслідків зловживання психоактивними речовинами для здоров'я та суспільства, зменшення попиту на немедичне вживання психоактивними речовинами, здійснення оцінки психоактивних речовин з метою падання Організації Об'єднаних Націй рекомендацій щодо визначення їх регуляторного контролю.

Експерти ВОЗ розділяють позицію застосування примусового лікування від наркоманії, при цьому наполягають на необхідності гарантування прав та свобод людини, що хвора на наркоманію, наявності та створенні недискримінаційних програм допомоги (лікувальні програми), що повинні відповідати індивідуальним потребам наркозалежної особи, конфіденційності медичної документації, падання правової допомоги на всіх етапах здійснення лікування на недобровільній основі.

Також експертами зазначається, що не менш важливою проблемою під час застосування примусового лікування від наркоманії є необхідність обмеження тривалості терміну недобровільного лікування, особливо це стосується обмежень у можливості вільного пересування наркозалежної особи. Виходячи з рекомендацій даної міжнародної організації, державам слід встановити певні стандарти щодо можливості переоцінки (перегляду) недобровільного статусу наркозалежного під час лікування, при цьому забезпечити реальний спеціальний правовий механізм реалізації такого інституту. При цьому слід враховувати як необхідність лікування від наркозалежності з однієї сторони, так і його доцільність з іншого боку.

В цілому експерти Всесвітньої організації охорони здоров'я окреслюють своє відношення до практики застосування примусового лікування від наркоманії в деяких країнах через призму прав людини на медичну допомогу та здоров'я. При цьому вказується, що основна мета діяльності зазначеної організації в захисті прав наркозалежної людини, в створенні умов для покращення здоров'я, в падації країнам орієнтирів у розробці гуманних та ефективних програм та схем примусового лікування.

Так, можна сформулювати основні тези експертів Всесвітньої організації охорони здоров'я щодо можливості застосування примусового лікування від наркоманії як до осіб, що допускають зловживання наркотичних засобів, психотропних речовин, так і до тих осіб, які на ґрунті зазначеної хвороби вчинили кримінальне правопорушення:

1. примусове лікування може бути виправданим лише за умови, коли наркозалежній особі надають доступні ефективні програми лікування у комплексі з адекватним та гуманним ставленням до цієї особи та умов її тримання;

2. потрібно гарантувати право хворого засудженого на особисту гідність, на лікувальні програми, що відповідатимуть індивідуальним потребам, на спілкування з іншими людьми, на конфіденційність, на право оскаржувати діагноз «наркоманія»;

3. примусове лікування повинно бути завершено в термін, який залежить від хворобливого стану особи, а не від рішення суду або адміністрації установи виконання покарання. Причому, якщо протягом 3-6 місяців не вдається відтворити мотивацію на лікування у наркозалежного, подальші зусилля у даному напрямку слід визнати марними;

4. загальний принцип та зміст примусового лікування від наркоманії: якнайшвидше ресоціалізувати та реінтегрувати наркозалежну особу в суспільство;

5. важливою виступає необхідність обмеження тривалості недобровільного лікування від наркоманії, особливо термін ізоляції особи, періодичність перегляду недобровільного статусу пацієнта, та надання можливості на будь-якому етапі лікування перейти на добровільні умови отримання медичної допомоги.